

Retirait

constancia

LA SAVIESA DE LES PARAULES

[CONTRA L'EDATISME]

MARÍA JOSÉ PLANELLS

Segons la teòrica estatunidenca Suzi Gablik, l'art basat en la interconnexió i la intersubjectivitat posseeix una qualitat de relació que no pot desenvolupar-se plenament a través del monòleg: tan sols pot portar-se a cap mitjançant el diàleg, entès com una conversa oberta i participativa. A partir d'aquesta premissa, l'obra de María José Planells s'articula al voltant dels vincles connectius i relacionals, i planteja una interrelació essencial entre el jo i l'altre, entre l'individu i la col·lectivitat.

És en aquest punt on l'acte de "donar la paraula" esdevé l'eix vertebrador de la seua producció, concebut com una pràctica col·lectiva d'implicació i transformació dels espais -urbans, socials, culturals, mentals- en què vivim. Tanmateix, Planells s'allunya d'aqueixa visió idealitzada de la societat per abordar qüestions sobre la consciència crítica, el reconeixement i el respecte. En aquest sentit, posa en el centre del seu treball el dissentiment, en la possibilitat de donar visibilitat a aquells subjectes exclosos del diàleg, les demandes dels quals sovint no troben canals efectius d'expressió ni d'escolta.

En la instal·lació *Les paraules no són innocents* mostra una sèrie de llençols amb deu frases brodades tretes de l'estudi elaborat amb el grup d'investigació GRIECE (Grup d'Investigació en Educació i Cures d'Infermeria), en què es recullen expressions que el

personal sanitari sovint diu de manera inadequada a la gent major. Així, l'artista ens acosta als conflictes i les tensions habituals dels malalts. Busca la controvèrsia amb el públic i provoca una fissura entre allò que es veu -la blancor i la netedat de les teles, les frases perfectament brodades amb fil roig- i allò que vol transmetre. A més, disposa diversos espills perquè l'espectador s'hi veja reflectit, amb la voluntat de generar empatia i, alhora, transformar la seua consciència.

En la següent obra el protagonista de la peça és el director del Grup de Danses Alimara. A partir d'una entrevista, se li va proposar assenyalar una paraula positiva i una altra de negativa del que ell sentia dins de la seua trajectòria com a membre del grup tradicional valencià. Així, mitjançant un ball marcat per la dolçaina i el tabalet, amb les seues espadenyes gubiades estampa en un gran paper les dues paraules elegides: *constància versus retira't*.

I, finalment, la paraula en tot acte comunicatiu es converteix en una font de coneixement i de renovació. Així mateix, Planells explora anar més enllà de la paraula escrita o parlada. *El poder de les mans* introdueix en la seua anàlisi altres aspectes, com ara els sons i la llengua de signes. Amb aquesta projecció aborda una realitat diària plena d'obstacles a la qual les persones sordcegues es veuen exposades en l'àmbit de la salut.

José Luis Giner Borrull

Doctor en Belles Arts per la Universitat Politècnica de València

Sala Oberta - Centre Cultural La Nau

Dimarts-dissabte: 10 - 14 h. i 16 - 20 h. Diumenges i festius: 10 - 14 h.

Entrada lliure / Visites comentades per l'equip Curatorial

Inscripcions gratuïtes: <https://events.fundacio.es/o/143>

Les visites escolars i concertades per a grups s'han de sol·licitar al correu: voluntariat.cultural@uv.es · www.uv.es/cultura

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

uvcultura

GENERALITAT
VALENCIANA

artist
FEM

Retirait

constancia

LA SABIDURÍA DE LAS PALABRAS

[CONTRA EL EDADISMO]

MARÍA JOSÉ PLANELLS

Según la teórica estadounidense Susi Gablik, el arte basado en la interconexión e intersubjetividad posee una cualidad de relación que no puede desenvolverse plenamente a través del monólogo: tan solo puede llevarse a cabo a través del diálogo, entendido como una conversación abierta y participativa. A partir de esta premisa, la obra de María José Planells se articula alrededor de los vínculos conectivos y relacionales, y plantea una interrelación entre el yo y el otro, entre el individuo y la colectividad.

Es en este punto donde el acto de “dar la palabra” se convierte el eje vertebrador de su producción, concebido como una práctica colectiva de implicación y transformación de los espacios, urbanos, sociales, culturales, mentales, en los cuales vivimos. Sin embargo, Planells se aleja de esa visión idealizada de la sociedad para abordar cuestiones sobre la conciencia crítica, el reconocimiento y el respeto. En ese sentido, pone en el centro de su trabajo el disenso, esa posibilidad de dar visibilidad a aquellos sujetos excluidos del diálogo, cuyas demandas a menudo no encuentran canales efectivos de expresión ni de escucha.

En la instalación *Les paraules no són innocents* muestra una serie de sábanas con diez frases bordadas extraídas del estudio elaborado con el grupo de investigación GRIECE (Grupo de Investigación en Educación y Cuidados de Enfermería), en el que

se recogen expresiones que el personal sanitario a menudo dice de manera inadecuada a la gente mayor. Así, la artista nos acerca a los conflictos y tensiones habituales de los enfermos. Busca la controversia con el público y provoca una fisura entre lo que se ve –la blancura y limpieza de las telas, las frases, perfectamente bordadas en hilo rojo– y lo que quiere transmitir. Además, dispone varios espejos para que el espectador se vea reflejado, con la voluntad de generar empatía y a la vez transformar su conciencia.

En la siguiente obra, el protagonista es el director del Grup de Danses Alimara. Y la pieza surge a partir de una entrevista en la que se le planteó que señalara una palabra positiva y otra negativa que representara lo que él sentía como miembro del grupo tradicional valenciano. Así, a través de un baile marcado por la *dolçaina* y el *tabalet*, con sus *espardenyas* gubiadas estampa en un gran papel las dos palabras elegidas: *constància* versus *retira't*.

Y, por último, la palabra en todo acto proceso comunicativo se convierte en una fuente de conocimiento y de renovación. Así mismo, Planells explora ir más allá de la palabra escrita o hablada. El poder de les mans introduce en su análisis otros aspectos, como los sonidos y la lengua de signos. Con esta proyección, aborda una realidad diaria llena de obstáculos a la que las personas sordociegas se ven expuestas en el ámbito de la salud.

José Luis Giner Borrull

Doctor en Bellas Artes por la Universidad Politécnica de Valencia

Sala Oberta - Centre Cultural La Nau

Martes-sábado: 10 - 14 h. y 16 - 20 h. Domingos y festivos: 10 - 14 h.

Entrada libre / Visitas comentadas por el equipo Curatorial

Inscripciones gratuitas: <https://events.fundacio.es/o/143>

Las visitas escolares y concertadas para grupos deben solicitarse en el correo: voluntariat.cultural@uv.es · www.uv.es/cultura

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

uvcultura

GENERALITAT
VALENCIANA

artist
FEM